

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/201/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8214208635
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8214208635.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobkyne: Q. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX/XXX, Z., zast. advokátom JUDr. Igor Šafranko, ul. Sov. Hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zast. advokátkou JUDr. Katarínou Hegedúšovou, so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a vydanie bezdôvodného obohatenia s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov, č. k. 6C/296/2014-248 zo dňa 20.06.2018 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobkyni priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 586 eur s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne od 10.10.2015 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobkyni priznal voči žalovanému náhradu trov konania v celom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa po jej zmene domáhala vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 586 eur s úrokom a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ktorú konkretizovala. Súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom č. k. 6C/296/2014-111 zo dňa 19.10.2016 tak, že určil zmluvnú podmienku v zmluve o úvere uzavretej medzi stranami sporu dňa 24.03.2010, číslo zmluvy: XXXXXXXXXX, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v bode 12 a to v časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou za neprijateľnú a uložil žalovanej zaplatiť žalobkyni 586 eur s príslušenstvom ako bezdôvodné obohatenie. Uvedený rozsudok bol rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 19Co/150/2017-167 zo dňa 15.02.2018 potvrdený vo výroku o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky a zrušený vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni 586 eur s príslušenstvom a v súvisiacom výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia bola vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Po opätovnom prejednaní veci súdom prvej inštancie a po doplnení dokazovania, citujúc ust. § 3 ods. 1; § 52; § 53 ods. 1 až 5; § 54 ods. 1 a 2; § 100 ods. 1; § 101; § 107; § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka; § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa; § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. skonštatoval, že zistil, že medzi žalobkyňou a žalovaným bol založený záväzkový

vzťah, a to zmluvou o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 24.03.2010, ktorú súd posúdil s poukazom na povahu účastníkov zmluvy a spôsobu uzavretia zmluvy, ako zmluvu spotrebiteľskú, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách uvedené v OZ. Pre celkové posúdenie právneho vzťahu majú prednosť osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až § 54 OZ. Preto súd aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka na právne posúdenie právneho vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným, ale aj na z toho vyplývajúce účinky omeškania či premlčania nároku. Z cit. ust. OZ vyplýva, že zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Zároveň súd dospel k záveru, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere je uzavretá v zmysle zák. č. 258/2001 Z.z. a že v nej absentuje riadne uvedenie údajov vyžadovaných cit. zákonom. Dôsledkom neuvedenia podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je v zmysle § 4 ods. 3 cit. zákona je, že sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

4. Žalobkyňa si svoje povinnosti z úverovej zmluvy plnila a splácala splátky úveru celkom vo výške 1.086 eur. Ako bežný spotrebiteľ nemusela mať pochybnosti o zmluve a jej neprijateľných dojednaniach a mohla sa reálne spoľahnúť na veriteľa, že zmluva je platne uzavretá. V zmysle ust. § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. bola povinná plniť len to, čo reálne dostala, teda sumu 500 eur. Plnila navyše o sumu 586 eur, čo predstavuje na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie získané plnením bez právneho dôvodu v zmysle § 451 ods. 2 OZ. Súd prvej inštancie preto vyhovel žalobe a v uvedenej časti zaviazal žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia, vrátane úrokov z omeškania počnúc dňom po doručení žaloby žalovanému, teda od 10.10.2015 do zaplattenia.

5. K namietanému premlčaniu vydania plnenia z bezdôvodného obohatenia uviedol, že dvojročná subjektívna premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil a objektívna trojročná premlčacia doba plynie odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu, resp. desaťročná pri úmyselnom obohatení. K námietke premlčania vznesenej žalovaným uviedol, že žalovaný ako dodávateľ nerešpektoval zákony na ochranu spotrebiteľa, zákon o spotrebiteľských úveroch či samotný Občiansky zákonník, nedbal na zvýšenú ochranu spotrebiteľa a napriek zákonnej úprave spotrebiteľských zmlúv nedodrжал zákonom stanovené náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, čím jednoznačne konal v rozpore s uvedeným a uvedené jeho konanie nemožno nazvať inak ako konaním úmyselným a bezdôvodné obohatenie, ktoré týmto vzniklo, ako úmyselné (min. nepriamy úmysel - uzrozumenie s tým, že v prípade nedodržania náležitostí spotrebiteľskej zmluvy, nastúpi sankcia a s tým, že koná s úmyslom získania bezdôvodného obohatenia - prospechu na úkor spotrebiteľa - slabšej strany zmluvného vzťahu). Tiež uviedol, že žalovaný opakovane nerešpektuje ust. § 53a OZ a teda povinnosť veriteľa zdržania sa užívania súdom vyhlásenej neprijateľnej zmluvnej podmienky a naďalej z uvedeného neprijateľného dojednania prijíma plnenia od spotrebiteľov. Teda má konkrétnu vedomosť o tom, aké ním prijímané plnenie je neprijateľným, ktoré spĺňa atribúty plnenia bez právneho dôvodu, teda vzniká mu bezdôvodné obohatenie. Aj napriek uvedenému žalovaný koná týmto spôsobom ďalej, preto jeho konanie je nutné hodnotiť len ako úmyselné. Takéto nekorektné správanie sa veriteľa na trhu nie je prípustné a je v rozpore s dobrými mravmi. Keďže žalovaný vystupuje ako dodávateľ - poskytovateľ spotrebiteľských úverov nebankovým spôsobom, v rámci svojho predmetu činnosti súd predpokladá jeho znalosť právnych predpisov upravujúcich poskytovanie úverov spotrebiteľovi a náležitostí právnych úkonov a že mal konať s odbornou starostlivosťou a dodržať náležitosti právneho úkonu. Jedná sa o tzv. prezumpcia znalosti práva. Taktiež je nepochybné, že žalovaný v postavení dodávateľa je tým silnejším účastníkom zmluvného vzťahu.

6. Žalobkyňa si uplatnila žalobou nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia dňa 17.12.2014 v rámci plynutia objektívnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 2 OZ (v 10 - ročnej objektívnej premlčacej dobe od kedy k nemu došlo, počítanej odo dňa zaplattenia dlhu v celom rozsahu 02.05.2011). O tom, že došlo k porušeniu jej práv sa žalobkyňa dozvedela až v roku 2014 ako to vyplýva z jej vyjadrenia a vyjadrenia Občianskeho združenia na ochranu spotrebiteľa (dôkaz nebol protistranou spochybnený). Dovtedy mohla ako priemerný spotrebiteľ predpokladať, že uzavretá zmluva o úvere spĺňa všetky zákonom stanovené náležitosti a že sa veriteľ na jej úkor neobohatí. Teda subjektívna premlčacia doba mohla začať plynúť až rokom 2014, kedy sa obrátila na Združenie, pričom v tom istom roku podala žalobu

na súd. Jej nárok preto nemôže byť premlčaný. Navyiac takto uplatnenú námietku premlčania pri tak neodbornom správaní sa veriteľa v zmluvných vzťahoch možno považovať za uplatnenú v rozpore dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 OZ. Rovnako súd nemá pochybnosti, kto sa v tomto zmluvnom vzťahu správal nie v súlade s dobrými mravmi. Čo sa týka začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby prvoinštančný súd poukázal na rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo 145/2004, 1Cdo 67/2011, R 25/1986, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/12/2017. Preto súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a z vyššie uvedených dôvodov neakceptoval námietky žalovaného a neprihliadal na jeho argumentáciu uvádzanú v jeho písomných podaniach. Súd prvej inštancie tiež uviedol, že sa neodchýlil od rozhodovacej praxe súdov.

7. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 262 CSP.

8. Proti uvedenému rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný. Odvolanie odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP. Namietal, že prvoinštančný súd rozsudok nedostatočne odôvodnil, čím odňal mu právo konať pred súdom, že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. K nepreskúmateľnosti rozhodnutia poukázal aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva so záverom, že za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. K námietke premlčania uviedol, že nárok žalobkyne zo zmluvy o úvere je premlčaný v subjektívnej premlčacej lehote v celom rozsahu ku dňu 02.05.2013, nakoľko posledná splátka bola uhradená 02.05.2011. Subjektívna premlčacia lehota začala žalobkyni plynúť 23.12.2010 (uhradenie istiny vo výške 500 eur), kedy mala žalobkyňa vedomosť o bezdôvodnom obohatení, lebo uhradila sumy nad rámec istiny. Rovnako sú premlčané v subjektívnej premlčacej lehote aj ostatné splátky. Nárok žalobkyňa uplatnila na súde až 17.12.2014. S poukazom na ust. § 107 ods. 1 OZ, ako aj § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. vedomosť o tom, že zmluva neobsahuje požadované údaje je potrebné na strane žalobkyne viazať k okamihu podpisu zmluvy. Poukázal na zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý dňom uverejnenia sa podľa domnienky stal známy pre každého, koho sa týka. Teda už v čase uzatvorenia zmluvy sa žalobkyňa dozvedela o chýbajúcich obligatórnych náležitostiach požadovaných zákonom a o tom, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Iné tvrdenie žalobkyne je účelové. Poukázal aj na rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo/67/2011 a 5Cdo/121/09. Žalobkyňa od svojho právneho zástupcu (resp. organizácie, združenia) získala iba vedomosť o právnom posúdení veci, čo nemožno stotožniť s dozvedením sa o rozhodujúcich skutkových okolnostiach pre účely zistenia vzniku bezdôvodného obohatenia. Preto začala jej plynúť subjektívna lehota k zaplateniu príslušnej splátky úveru nad rámec v zákonom stanovenej povinnosti. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/351/2017 a Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/67/11. V ďalšom upriamil pozornosť na konkrétne rozhodnutia Krajských súdov v Nitre, Košiciach, Žiline. Navrhol rozsudok v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. zmeniť tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a zároveň si žiadal úhradu trov konania aj trov odvolacieho konania.

9. K odvolaniu žalovaného sa žalobkyňa nevyjadřila.

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378, § 379 a § 380 CSP., vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 05.06.2019 a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

11. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v takom rozsahu, v ktorom sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastane suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví aj medze, v ktorých má odvolací súd po stránke kvalitatívnej rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

12. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov uplatnených žalovaným, a to či súd prvej inštancie svoje rozhodnutia riadne odôvodnil, vychádzajúc z toho, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v

opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 78/05).

13. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkového stavu, ktorý má oporu vo vykonanom dokazovaní a vec aj správne právne posúdil. Odvolací súd si osvojuje odôvodnenie súdu prvej inštancie v celom rozsahu v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP a na potvrdenie správnosti rozsudku a v súvislosti s odvolacími dôvodmi dopĺňa nasledovné.

14. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

15. V prejednávanej prípadе neboli pochybnosti o tom, že zmluva uzavretá stranami sporu dňa 24.03.2010 je spotrebiteľskou zmluvou, preto správne prvoinštančný súd vyvodil v tejto súvislosti aj vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného v dôsledku prijatia sumy 586.- eur nad sumu, ktorú bola žalobkyňa povinná mu vrátiť.

16. Pokiaľ žalovaný v odvolaní tvrdí, že žalobkyňa ako spotrebiteľka by mala vedieť, že zmluva o úvere uzavretá s ním nemá všetky zákonné náležitosti, pre ktoré je úver bezúročný a bez poplatkov, z ktorého dôvodu je nutné počítať premlčanie odo dňa, od ktorého sa reálne dozvedela o bezdôvodnom obohatení, tak je potrebné k uvedenému dodať, že práve žalovaný vzhľadom na oblasť, v ktorej poskytuje služby, mal postupovať s vyššou mierou obozretnosti, starostlivosti, keďže mu muselo byť zrejmé, že spotrebiteľka nie je natoľko zdatná v oblasti, v ktorej sa žalovaný venuje profesionálne. Už aj to svedčí o tom, že z jeho strany išlo o konanie úmyselné, aspoň vo forme nepriameho úmyslu. Lebo ak „mala“ spotrebiteľka mať vedomosť o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, tak žalovaný „musel“ túto vedomosť mať, ako profesionál. Presúvať zodpovednosť zo žalovaného na žalobkyňu nie je možné.

17. V súvislosti so začiatkom plynutia subjektívnej premlčacej doby odvolací súd konštatuje, že kým pre objektívnu dobu by mal byť okamih jej začiatku nepochybný (čas platenia zo strany žalobkyne) a otáznou je už len dĺžka objektívnej premlčacej doby, tak pri subjektívnej premlčacej dobe bude dôležité zistenie, kedy sa žalobkyňa dozvedela o tom, že sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil a v akej výške.

18. V danej právnej veci bezdôvodné obohatenie vzniklo z absencie zákonných náležitostí zmluvy a neprijateľných zmluvných podmienok. Je úplne logické sa domnievať, že spotrebiteľia by asi sotva platili, ak by mali vedomosť, že platiť nemajú. Nie sú však chránení neobmedzenú dobu, ale len kým im neuplynie objektívna premlčacia doba, ktorá začína plynúť bez ohľadu na to, či sa dozvedeli o bezdôvodnom obohatení a o tom, kto sa na ich úkor obohatil.

19. Odvolací súd preto zásadne nemôže súhlasiť s názorom žalovaného, že už v čase, kedy došlo k plneniu nad rámec žalovanej poskytnutej sumy, žalobkyňa začala plynúť premlčacia doba (arg. slovo „došlo“ ako relevantné no pri objektívnej premlčacej dobe ;§ 107 ods.2 OZ).

20. Zákon pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby predpokladá to, kedy sa dotknutá osoba dozvedela o bezdôvodnom obohatení a kto ho získal. Nie teda čas, od kedy sa dozvedieť mala a mohla s poukazom na to, že mala poznať právo. Právny poriadok slova „vedieť mal a mohol“ pritom obsahuje v iných prípadoch, no na účely začiatku premlčacej doby ich nestanovil. Každý je povinný poznať právo, no nikomu nemožno nanútiť povinnosť, aby to právo vedel aj správne aplikovať.

21. Je potrebné preukázať názor: „Za rozhodujúci pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby pre uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je potrebné považovať deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal. Nie je pritom rozhodujúce, že oprávnený mal možnosť dozvedieť sa potrebné skutočnosti už skôr. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná (preukázaná), nielen predpokladaná vedomosť oprávneného.“ (Pozri rozhodnutia NS SR sp. zn. 3 Cdo 145/2004, sp. zn. 1 Cdo 67/2011, R 25/1986)

22. Odvolací súd dodáva, že existuje preto obava, že nedôsledným výkladom zákonného termínu „dozvie“ sa, potiera rozdiel medzi objektívnou a subjektívnou dobou. Najzávažnejšie negatívne následky by nastali v prípade rozumovo menej vyspelých osôb, ktorým by sa nanútila povinnosť poznať

aplikáciu práva bez ohľadu na úroveň ich mysle. (OGH 3Ob592/77 „Na slabomyseľnosť podľa § 879 Abs 2 Z 4 ABGB je potrebný menší stupeň slabosti mysle ako taký, ktorý má za následok nesvojprávnosť“. Znamená to, že nemožno prikázať všetkým bez rozdielu úrovne mysle byť „advokátom“. Relevanciu má teda to, od kedy sa dotknutá osoba dozvie, že plniť nemala a nie že plnila.

23. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení reálne dozvedela v priebehu mesiaca august roku 2014 v rámci návštevy Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS (č. I. 207 spisu), a preto tento dátum je rozhodujúci pre začiatok plynutia premlčacej doby. Keďže žaloba bola podaná dňa 17.12.2014, bola podaná včas.

24. Vzhľadom na uvedené považuje odvolací súd záver súdu prvej inštancie o začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby za vecne správny.

25. Pokiaľ ide o plynutie objektívnej premlčacej doby, odvolací súd má za to, že žalovaný ako osoba podnikajúca na finančnom trhu má výraznú odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k nemu sa bude správať poctivo. V predmete činnosti má okrem iného i poskytovanie úverov a pôžičiek nebankovým spôsobom, teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. V zmysle § 2 odsek 1 Zákona č. 1/1993 Zb. o Zbierke zákonov platnom a účinnom do 31.12.2015, o všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná (od 01.01.2016 túto problematiku upravuje § 15 zákona č. 400/2015 Z.z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky). Žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobo v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. V čase uzatvorenia zmluvy už platila právna úprava upravujúca obligatórne náležitosti zmluvy, neprijateľné zmluvné podmienky, či ochranu spotrebiteľa. Nemôže zodpovednosť v uvedenom smere presúvať na spotrebiteľa.

26. Úmysel obchodníka získať na úkor spotrebiteľa bezdôvodné obohatenie je daný tým, že úverovú zmluvu uzatvára s cieľom získať odplatu vo forme úrokov, prípadne poplatkov. Zákon pritom obchodníkovi ukladá, čo má zmluva obsahovať, aby transparentne informovala spotrebiteľa, k čomu sa spotrebiteľ zaväzuje. Obchodník vie, čo mu zákon ukladá. Vie, že zmluva musí obsahovať správne RPMN, čestné úroky a poplatky atď., ale ak do zmluvy predpísané, správne a úplné náležitosti nedá a nečestné úroky a poplatky sofistikovane zakrýva jednak ich rôznym rozčlenením v zmluve a jednak ich rozdelením aj do vedľajších dojednaní, takéto konanie nemôže požívať súdnu ochranu. Ako profesionál tak robí preto, že to tak chce urobiť, aj keď vie, že nekoná v súlade so zákonom. Vadné a neúplné zmluvy nechávali obchodníci spotrebiteľom podpisovať preto, aby ich od uzatvárania zmlúv neodradili pravdivými informáciami o percentuálnom vyjadrení RPMN, o skutočných úrokoch, poplatkoch, sankciách atď. Tak dodávatelia dosahovali, že zmluvy vyzerali pred spotrebiteľmi výhodnejšími ako v skutočnosti boli. Podstata aplikácie 10-ročnej premlčacej lehoty však spočíva v prvom rade v tom, že v dobe prijatia nezákonnej platby dodávateľ prijal platbu, o ktorej vedel, že ju získava na úkor spotrebiteľa ako bezdôvodné obohatenie, a to aj v prípade, ak by sa pripustilo, že v dobe uzatvorenia zmluvy ešte tento úmysel nemusel mať, čo je ale najmenej pravdepodobná možnosť. V každom prípade však prijatím platby tvoriacej bezdôvodné obohatenie sa úmysel dodávateľa získať bezdôvodné obohatenie prejavil a naplnil jeho konaním, keď prijal a ponechal si platbu, ktorá mu bola vyplatená bez právneho dôvodu. U obchodníka platí nevyvrátiteľná domnienka, že pozná zákon a ako profesionál zákon poznať musí, lebo je to jeden z jeho pracovných nástrojov a na rozdiel od spotrebiteľa aj vie, ako má s právom naložiť a teda či sa vedome a úmyselne rozhodne, že sa bude na úkor spotrebiteľa nezákonne prijímaním nedôvodných platieb obohacovať alebo nie.

27. Je dôvodné preto predpokladať, že žalovaný minimálne vedel, že zakomponovaním neprijateľnej zmluvnej podmienky do Zmluvy či striktné nedodržanie Zákona č. 129/2010 Z.z. nastane zákonom predpokladaná sankcia, t.j. že súd môže (dokonca aj ex offo) vyhlásiť konkrétnu zmluvnú podmienku za neprijateľnú, resp., že poskytnutý úver bude považovaný za bezúročný a bez poplatkov, a pre prípad, že sa tak stane, bol s uvedenou zákonnou sankciou uzročený (nepriamy úmysel). Odvolací súd konštatuje, že konanie žalovaného pri uzatváraní zmluvy nebolo súladné s dobrými mravmi, žalovaný nerešpektoval povinnosti stanovené zákonom o spotrebiteľských úveroch a ustanoveniami Občianskeho zákonníka zameranými na ochranu spotrebiteľa. Jeho konanie preto nemožno hodnotiť

inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. S ohľadom na okolnosti prípadu možno uzavrieť, že úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne sa dá predpokladať už od uzatvorenia zmluvy, ktorej návrh koncipoval žalovaný a predložil ho na podpis žalobkyni a určite bol daný aj v čase, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného. (Porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove z 12. decembra 2011, sp. zn. 7Co/84/2011, tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove z 21.1.2013, sp. zn. 2Co 9/2012).

28. Vo vzťahu k ďalším odvolacím námietkam odvolací súd konštatuje, že je nemysliteľné, aby dôkazné bremeno ohľadne preukázania úmyslu dodávateľa bezdôvodne sa obohatiť zaťažovalo spotrebiteľa. Na tomto mieste odvolací súd poukazuje aj na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-449/13, CA Consumer Finance SA proti Ingrid Bakkausovej a spol., v ktorom sa okrem iného uvádza, cit.: „...Ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že: jednak bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej dôkazné bremeno nesplnenia povinností upravených v článkoch 5 a 8 smernice 2008/48 zaťažuje spotrebiteľa, ...“.

29. Ústavný súd SR podľa konštantnej judikatúry (pozri IV. ÚS/115/03, III. ÚS/209/04) vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie (článok 46 ods. 1 Ústavy, článok 6 ods. 1 Dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne, zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. k uplatneniu nárokov a ochranou proti takémuto uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR I. ÚS/241/07). Právo na spravodlivý súdny proces neznamená však právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS/50/04).

30. Odvolací súd preto považoval ďalšiu odvoláciu námietku žalovaného ohľadom nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia z dôvodov nedostatočného odôvodnenia za neopodstatnenú. Podľa názoru odvolacieho súdu rozsudok súdu prvej inštancie, aj keď je rozsiahly, je možné z neho jednoznačne vydedukovať myšlienkové pochody, ktoré viedli súd prvej inštancie k rozhodnutiu vo veci samej.

31. Za daného stavu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP). Správnemu výroku o povinnosti žalovaného vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie a výroku o určení zmluvnej podmienky za neprijateľnú zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

32. V odvolacom konaní nebol žalovaný úspešný. Naopak plne úspešná bola žalobkyňa, ktorej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP). Bolo preto o trovách odvolacieho konania rozhodnuté tak, že ich náhrada bola priznaná žalobkyni voči žalovanému, a to v plnom rozsahu s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku vo veci samej, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník v zmysle § 262 CSP.

33. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).